

“Partnerstvom do dobre JAVne uprave”

Izveštaj sa radionice “Izazovi i uloga civilnog društva u procesu reforme javne uprave”

Prva od planirane četiri radionice u okviru projekta „Partnerstvom do dobre JAVne uprave“ održana je u Kraljevu 27. i 28. oktobra 2016. godine. Jedanaest učesnika i učesnica iz lokalnih partnerskih organizacija, uz deset učesnika iz drugih organizacija sa lokalnog nivoa širom Srbije, imali su priliku da slušaju predavanje i učestvuju u interaktivnim vežbama koje su za cilj imale da ih upoznaju sa temom reforme javne uprave (RJU) i ulogom organizacija civilnog društva u tom procesu.

Radionica je bila prilika da se kroz popunjavanje evaluacionog upitnika utvrdi nivo znanja koje predstavnici civilnog sektora poseduju u vezi sa procesom reforme javne uprave, ulogom civilnog društva u tom procesu, ali i njihovo iskustvo i dosadašnje učešće u RJU.

Zatim, prvi deo prvog dana radionice je obeležilo predavanje, dok su u popodnevnom delu dana učesnici uglavnom radili u grupama. **Milena Lazarević**, ekspertkinja za reformu javne uprave, održala je interaktivno predavanje o procesu reforme javne uprave u Srbiji od početka 2000-ih do danas uz navođenje najznačajnijih zakonodavnih i institucionalnih promena. Istovremeno, naglašen je značaj RJU u kontekstu evropskih integracija Srbije i zahteva koji se postavljaju pred našu javnu administraciju u procesu pridruživanja. Uloga organizacija civilnog društva je posebno istaknuta kao važna. Naglašeno je da dok su odnosu na javnu upravu OCD eksterni aktor, u odnosu na EU civilno društvo je interni partner na koji se sve više žele osloniti kao monitora celokupnog procesa. Predavanje je podstaklo zanimljivu diskusiju među učesnicima koji su sami prepoznali mnoge teškoće sa kojima se suočavaju na lokalnom nivou.

Predavanju su sledile vežbe koje je vodila moderatorka **Jelena Miletić**, spoljna saradnica CEP-a, na kojima su učesnici kroz rad u grupama identifikovali probleme sa kojima se javna uprava suočava, a zatim i (potencijalnu) ulogu svoje organizacije u RJU, ali su i definisali moguće odgovore na mnoge izazove koji su pred javnom administracijom.

Tokom prve vežbe koja je bila zasnovana na „sharing withholds“ pristupu, učesnici su podeljeni u četiri grupe od po 5 članova uz zadatak da završe rečenicu „Ukoliko bih mogao / dobio priliku da promenim jednu stvar u javnoj upravi, to bi bilo...“. Svaki član grupe je imao prava da da najviše 3 odgovora. Svaka pojedinačna grupa je zatim grupisala („cluster-ovala“) odgovore (istovetni / slični

odgovori = jedna grupa) i dogovarala se koje od datih klastera će predstaviti (gde su mogli da biraju da li će kriterijum biti najučestaliji odgovor, ili najznačajniji prepoznati odgovor koji ima konsenzus čitave grupe). Cilj vežbe je bio da učesnici definišu šta je iz njihove perspektive najveći problem javne uprave u Srbiji, ali istovremeno je data prilika da svoje mišljenje diskutuju sa drugim predstavnicima iz civilnog društva i da dođu do zajedničkog viđenja. Drugi aspekt vežbe bio je posebno važan u kontekstu budućeg učešća OCD koji će zahtevati da imaju zajedničke i objedinjene zahteve prema donosiocima odluka.

Druga vežba se sastojala iz zadatka da svaki učesnik napiše tri puta po jednu reč koja najbolje opisuje viđenje trenutne uloge njegove/njene organizacije u RJU. Svaki učesnik je dobio po tri kartona u boji na kojima je trebalo da napiše po jednu reč kao prvu asocijaciju na učešće svoje organizacije u procesu RJU. Grupisani odgovori su poslužili kao direktan input za siže javne politike koji je izrađen nakon radionice (videti aneks izveštaja) u vezi sa pitanjem na koji način OCD vide sebe u procesu javne uprave.

Nakon sumiranja prethodnog dana, drugi dan radionice obeležio je rad na vežbama zasnovanim na teoriji promene (eng. „theory of change“). Učesnici su bili podeljeni u četiri grupe od po pet učesnika. Svaka grupa je imala zadatak da napiše ciljeve tako da pokrije četiri nivoa promene – krajnji, dugoročni cilj (4. nivo promene), iz kog je trebalo definisati specifične ciljeve (3. nivo promene) koji bi doprineli postizanju krajnjeg cilja, a zatim i konkretne rezultate (2. nivo promene), te i aktivnosti (najniži, te i neposredni, 1. nivo promene) čijim ispunjenjem bi se doprinelo sprovođenju definisanih rezultata. Na ovaj način su učesnici podstaknuti da razmišljaju o potencijalnim idejama i projektima u oblasti reforme javne uprave, ali je i motivisana interaktivna diskusija o onome šta je to cilj koji OCD kroz ovakve projekte žele da postignu.

Zaključci sa prve radionice su da OCD prepoznaju veoma konkretne probleme sa kojima se građani suočavaju prilikom kontakta sa javnom upravom, ali i izazove koji se nalaze pred samim institucijama. Radeći na lokalnom nivou koji je najbliži građanima, većina učesnika je imala veoma specifične primere poteškoća sa kojima se građani suočavaju, između ostalog i zbog otpora lokalnih institucija da poštuju zakone i obaveze definisane na centralnom nivou. Sa druge strane, pojedini učesnici su podelili primere dobre prakse kroz koje su uspeli da više uključe građane i izvrše neku vrstu pritiska na lokalne organe u pogledu otvorenosti prema građanima. Međutim, imajući u vidu značaj uloge OCD, zabrinjavajuće je da velika većina predstavnika organizacija civilnog društva nije do sada imala priliku da učestvuje u konsultativnim sastancima vezanim za proces RJU, ali ni na obukama vezanim za jačanje kapaciteta OCD.

Naredni koraci: Dogovoreno je da će se naredna radionica organizovati u prvih nekoliko meseci naredne godine koja će, između ostalog, sadržati predavanje o procesu kreiranja javnih politika u Srbiji, što su učesnici radionice ocenili kao jako korisno za jačanje kapaciteta OCD. Takođe, iako konkretna tema nije usaglašena, utvrđeno je da će se naredna radionica baviti određenom užom oblašću u procesu reforme javne uprave, kao što je na primer novi Zakon o opštem upravnom postupku.